

Verslag houdende een lijst van vragen

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister en staatssecretaris van Defensie over de **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie voor het jaar 2023** (Kamerstuk 36 200 X).

De voorzitter van de commissie,
De Roon

Adjunct-griffier van de commissie,
Goorden

Nr	Vraag
1	Welk deel van het Defensiebudget, het Defensiepersoneel en het Defensiematerieel wordt ingezet voor EU-gerelateerde activiteiten/missies/projecten?
2	Welk deel van het Defensiebudget, het Defensiepersoneel en het Defensiematerieel is gerelateerd aan de (uitvoering van de) tweede kerntaak van de krijgsmacht (het bevorderen van de internationale rechtsorde)?
3	Binnen welke termijn is de Koninklijke Marechaussee (KMar) in staat om (op de wijze zoals gebruikelijk was vóórdat de Nederlandse grensbewaking werd opgeheven) de grensbewaking aan de Nederlandse grens her in te voeren in het geval de Schengen-systematiek ophoudt te bestaan?
4	Wat is de actuele stand van zaken betreffende het aantal gebreken aan de F-35 vliegtuigen en binnen welke termijn zijn deze verholpen?
5	Hoeveel van de huidige gebreken aan de F-35 vliegtuigen vallen binnen de categorie “ernstig gebrek”?
6	Is bij de F-35 vliegtuigen het gebrek betreffende risico op exploderende brandstofleidingen thans opgelost, zodat de toestellen ook weer operationeel zijn tijdens onweersbuien?
7	Wat zijn de totale kostenoverschrijdingen geweest rond de aanschaf, het onderhoud en het gebruik van de F-35 vliegtuigen ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen en hoe zijn deze te verklaren?
8	Hoe wordt gewaarborgd dat de F-35 vliegtuigen binnen de geldende geluidsnormen opereren en hoe worden die normen overschreden?
9	Ter hoogte van welk bedrag zijn tot nu toe wapens/uitrusting geleverd aan Oekraïne?

- 10 Bij hoeveel mensen wier aanvraag om een schadevergoeding wegens het werken met chroom-6 is afgewezen is sprake van ziekteverschijnselen en bij hoeveel van deze zaken is vastgesteld dat er “enkele wetenschappelijke aanwijzingen zijn dat de ziekteverschijnselen het gevolg kunnen zijn van blootstelling aan chroom-6”?
- 11 Bij hoeveel uitzettingen van onrechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen is de KMar betrokken geweest en bij hoeveel daarvan hebben (gewelds)incidenten plaatsgevonden waarbij KMar-medewerkers zijn bedreigd of aangevallen en hoe verhouden deze aantallen zich tot voorgaande jaren?
- 12 Welke projecten worden later uitgevoerd dan voorzien door de kasschuiven naar latere jaren?
- 13 Wat waren de redenen voor onderbesteding in 2022?
- 14 Wat zijn de gevolgen van onderbesteding in 2022 voor de rijksbijdrage aan het Gemeentefonds?
- 15 Hoeveel additioneel geld is er volgens de meest recente ramingen nodig om in 2026 de norm van 2% van het bruto binnenlands product (BBP) vast te blijven houden?
- 16 Wat zijn volgens de meest recente ramingen de Defensie-uitgaven als percentage van het BBP in de jaren 2023, 2024 en 2025?
- 17 Kunt u een update geven over de motie van het lid Belhaj die de regering verzoekt kaders op te stellen omtrent de inzet van lokale medewerkers — zowel onder arbeidscontract als op freelance basis - bij toekomstige militaire missies en op Nederlandse ambassades en consulaten en daarbij vast te leggen welke verantwoordelijkheden de Nederlandse staat wel of niet heeft ten opzichte van dit personeel (Kamerstuk 35 925-X, nr. 29)?
- 18 Kunt u aangeven hoeveel fte is gebudgetteerd voor de coördinatie (door gender-adviseurs) van het Defensie Actieplan 1325?
- 19 Kunt u aangeven of voor alle onderdelen, zoals beschreven in het Defensie Actieplan 1325, budget is gealloceerd in 2023? Zo ja, hoeveel?
- 20 Wat is de laatste stand van zaken aangaande de uitvoering van de motie van het lid Valstar c.s. over pilots voor het versneld overgaan tot aanschaf van materieel (Kamerstuk 35 925-X, nr. 70)??
- 21 Wat is de laatste stand van zaken aangaande de uitvoering van motie van het lid Valstar c.s. over steun voor bewapening van de MQ-9 Reaper (Kamerstuk (35 925-X, nr. 69)?
- 22 Wat is de laatste stand van zaken aangaande de uitvoering van motie van de leden Piri en Valstar over de Afghaanse oud-medewerkers uit dankbaarheid voor bewezen diensten op passende wijze eren

(Kamerstuk 27 925, nr. 893)?

- 23 Kan nader toegelicht worden welk deel van de Defensiebegroting valt onder de vrij te besteden middelen? Kan dit nader gespecificeerd worden per krijgsmachtonderdeel?
- 24 Kan er toegelicht worden welk onderdeel van de begroting juridisch is vastgelegd, alsmede welk deel beleidsmatig is belegd?
- 25 Is er een tijdpad voor het vervullen van de 20.500 vacatures? Zo ja, kunt u een uiteenzetting van het tijdpad geven, met de tussentijdse doelen per kwartaal?
- 26 Is het mogelijk dat indien het werven niet volgens het tijdpad gaat, er dan nog een extra inspanning gaat worden geleverd om extra personeel te werven? Is er een plan B voor als de tussentijdse doelstellingen niet gehaald worden?
- 27 Hoeveel recruiters zijn er op dit moment actief binnen Defensie?
- 28 Is dit aantal voldoende om invulling te geven aan die 20.500 vacatures? Zo nee, is het dan denkbaar dat er meer recruiters worden aangesteld?
- 29 Is het budget voor werving en recruiting vergelijkbaar met landen als België, Duitsland en Groot-Brittannië, of is het relatief meer of minder?
- 30 Welk percentage van het totale budget wordt er gebruikt voor de recruiters?
- 31 Kunt u een uiteenzetting geven van de hoeveelheid personeelsuitstroom bij Defensie, gespecificeerd naar de zeven organisatiedelen binnen Defensie?
- 32 Worden er structureel exitgesprekken gevoerd met degenen die ontslag hebben genomen, dan wel zijn ontslagen?
- 33 Als er geen exitgesprekken worden gevoerd, wordt er dan op een andere manier bijgehouden waarom militairen ontslag nemen of ontslagen worden?
- 34 Wat zijn de redenen van ontslag die worden genoemd in de exitgesprekken?
- 35 Worden de redenen voor de uitstroom onderzocht en worden er maatregelen op genomen? Zo ja, welke maatregelen zijn dat?
- 36 Is er beleid met betrekking tot het goed houden van de sfeer op de werkvloer en het voorkomen van pesterijen, ongewenst gedrag, seksuele intimidatie en dat mensen veilig hun werk kunnen doen?
- 37 Zijn er protocollen opgesteld om negatieve gedragingen tegen te gaan? Zo ja, kunnen deze aan de Kamer worden toegestuurd?
- 38 Zijn er bij Defensie vertrouwenspersonen en klachtenprocedures?

- 39 Is er vooruitgang geboekt ten opzichte van een aantal jaar geleden, toen er een aantal incidenten op dit gebied in de media zijn geweest?
- 40 Klopt het dat er in 2018 sprake was van seksueel wangedrag van drie militairen tegen een jonge matroos (22) op de onderzeeboot De Dolfijn?
- 41 Tot welke maatregelen heeft het incident van mei 2018 op de onderzeeboot De Dolfijn geleid?
- 42 Wat zijn de protocollen met betrekking tot seksueel wangedrag? Leidt dit automatisch tot ontslag, of alleen maar tot een waarschuwing of berisping?
- 43 Worden zaken met betrekking tot seksueel wangedrag standaard opgepakt door de KMar?
- 44 Komen de ontgroeningsrituelen bij de andere krijgsmachtonderdelen nog steeds voor, of zijn deze inmiddels verboden en wie houdt toezicht op de ontgroeningen?
- 45 Kan een militair na een veroordeling nog terugkomen bij Defensie? Onder welke voorwaarden kan dat wel of niet?
- 46 Hoe wordt de integriteitsmonitoring, zoals bij de Oranjekazerne in Schaarsbergen, uitgevoerd? Is er voldoende capaciteit en personeel om deze monitoring te verrichten?
- 47 Is de monitoring effectief alsmede laagdrempelig? Komen er veel klachten binnen en wat wordt hiermee gedaan?
- 48 Hoe wordt er gegarandeerd dat klachten indienen bij een dergelijke integriteitsmonitoring geen negatieve gevolgen heeft voor de carrière van militairen binnen Defensie?
- 49 Hoe gaat de controle op de slaapplekken van militairen buiten diensturen in zijn werk? Wat is de reden dat deze controles zijn ingesteld?
- 50 In hoeverre is het mogelijk dat militairen op lange missies worden gerouleerd, zodat zij bijvoorbeeld 6 tot 12 weken wegblijven in plaats van 31 weken?
- 51 Op welke manier worden de zes houwitsers geleverd aan Oekraïne? Worden deze houwitsers geschonken of uitgeleend? Wanneer kan Defensie nieuwe, vervangende houwitsers verwachten?
- 52 Kan in een overzicht weergegeven worden hoe de doelen uit het coalitieakkoord concreet worden uitgevoerd in 2023?
- 53 Op welke wijze draagt de begroting van Defensie voor 2023 bij aan de brede welvaart?
- 54 Hoeveel aanvragen zijn er tot nu toe binnengekomen inzake schadevergoedingen wegens werken met chroom-6 en hoeveel van die

aanvragen zijn afgewezen?

- 55 Wat is het totale bedrag aan schadevergoedingen dat tot nu toe is uitgekeerd vanwege het werken met chroom-6 en over hoeveel mensen is dit bedrag verdeeld?
- 56 Wat behelst de eerste stap in concreto van de capaciteitsuitbreiding van de bewakingseenheid van de vliegbasis Volkel? Hoeveel fases onderscheidt u in deze capaciteitsuitbreiding en waarom moet de hele uitbreiding voltooid zijn?
- 57 Hoeveel gronden heeft Defensie (aantal terreinen en oppervlakte) die op dit moment niet gebruikt worden? Hoeveel hiervan hebben wel een toekomstige bestemming en hoeveel niet?
- 58 Zijn er ten aanzien van de in het kader van de Defensiebrede Vervanging Operationele Wielvoertuigen bestelde Scania-voertuigen nog andere problemen/gebreken aan het licht gekomen naast het reeds bekende probleem met betrekking tot de hoogte? Zo ja, sinds wanneer zijn deze problemen bekend?
- 59 Wat is uw verklaring voor de stijging van 'geregistreerde meldingen voorval met ernstcategorie 3 van 13,68%'? Wat is precies categorie 3 en in welke krijgsmachtonderdelen heeft deze stijging plaats?
- 60 Kunt u uitsplitsen waar de 200 miljoen euro die volgens de afspraken uit de Voorjaarsnotabesluitvorming extra aan de Defensie-uitgaven (om de NAVO-norm te halen) worden toegerekend uit bestaan, op welke departementale posten deze uitgaven zich bevinden en of al duidelijk is of de NAVO deze posten ook erkent als Defensie-uitgaven volgens haar systematiek?
- 61 Wat verklaart het verschil in programmaontvangsten in tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Inzet tussen de jaren 2021-2025 en het jaar 2026 bij internationale inzet?
- 62 Waarom is ervoor gekozen om bij personele uitgaven het budget voor externe inhuur aanzienlijk af te bouwen vanaf 2023 en wat is het verschil tussen "externe inhuur" en "overige personele exploitatie" (dit geldt voor meerder beleidsartikelen)?
- 63 Wat is de status van de fusie van het Korps Commandotroepen en 11 Luchtmobiele Brigade?
- 64 Wat is de onderbouwing van het plan om het Korps Commandotroepen en 11 Luchtmobiele Brigade te laten fuseren?
- 65 Is er intern gekeken bij beide eenheden naar draagvlak omtrent de fusie van het Korps Commandotroepen en 11 Luchtmobiele Brigade? Zo ja, wat was hier de uitslag van?
- 66 Wat verklaart de hoge "overige personele exploitatie" bij artikel 4

Koninklijke Luchtmacht?

- 67 Kunt u aangeven of, en zo ja hoeveel, Nederland tijdens de Kosovo-oorlog (1999) of daarna heeft uitgekeerd aan slachtoffers en/of nabestaanden van eigen geweldsinzet in deze oorlog, bijvoorbeeld middels ex gratia-betalingen? Hoeveel slachtoffers en/of nabestaanden werden hiermee betaald en waarvoor?
- 68 Kunt u aangeven hoeveel Nederland tijdens de oorlog in Afghanistan (2001-2021) of daarna heeft uitgekeerd aan slachtoffers en/of nabestaanden van eigen geweldsinzet in deze oorlog, bijvoorbeeld middels ex gratia-betalingen? Hoeveel slachtoffers en/of nabestaanden werden hiermee betaald en waarvoor?
- 69 Kunt u aangeven hoeveel Nederland tijdens de oorlog tegen Islamitische Staat (2014-2019) of daarna heeft uitgekeerd aan slachtoffers en/of nabestaanden van eigen geweldsinzet in deze oorlog, bijvoorbeeld middels ex gratia-betalingen? Hoeveel slachtoffers en/of nabestaanden werden hiermee betaald en waarvoor?
- 70 Hoeveel heeft Nederland de afgelopen drie decennia in totaal uitgekeerd aan ex gratia-betalingen aan slachtoffers en/of nabestaanden van eigen geweldsinzet?
- 71 Kunt u aangeven welk beleid Nederland voerde met betrekking tot ex gratia-betalingen tijdens de Kosovo-oorlog, de Afghanistan-oorlog en de oorlog tegen Islamitische Staat? Wat waren de overeenkomsten en verschillen in dit beleid?
- 72 Wat is tegenwoordig het beleid met betrekking tot ex gratia-betalingen? Is dit beleid inmiddels gestandaardiseerd?
- 73 Indien ex gratiabetalingen zijn gedaan vanwege Kosovo-oorlog, de Afghanistan-oorlog en de oorlog tegen de Islamitische Staat, in welke post van artikel 9 of elders zijn deze opgenomen?
- 74 Waarom begroot u geen bedrag voor 2023 in het kader van de Civielrechtelijke regeling Hawija? Is het geld voor 2021 en 2022 in dit kader allemaal uitgegeven?
- 75 Hoe komt het dat de civielrechtelijke regeling Hawija niet doorloopt in 2024 en later?
- 76 Waarom begroot u geen bedrag voor 2023 in het kader van de Regeling uitkering chroom-6 Defensie?
- 77 Wat is het beleid achter het afnemen van de post 'externe inhuur' in artikel 10? Is er een verband met de stijging van de post 'Overige personele exploitatie'? Zo nee, wat is dan de verklaring?
- 78 Waarom staat er onder artikel 12 nog meer dan 350 miljoen euro onverdeeld?

- 79 Hoe staat het met de uitvoering van motie van de leden Hammelburg en Boswijk over versterking van gezamenlijke inkoop, interoperabiliteit en samenwerking met andere EU-landen op het gebied van onderhoud (Kamerstuk 35 925-X, nr. 65)?
- 80 Kunt u de motie van de leden Van den Nieuwenhuizen en Belhaj met spoed uitvoeren, die de regering verzoekt scenario's op te stellen voor mogelijke routes van specialisatie van defensie binnen haar internationale partnerschappen en deze scenario's voor te leggen aan de Kamer (Kamerstuk 35 570-X, nr. 39)?
- 81 Wat is het resultaat van het binnen Defensie gevoerde diversiteitsbeleid en wat zijn de (kwantitatieve) doelen van dit beleid?
- 82 Kunt u een overzicht sturen van de operationele Defensie-uitgaven in het gehele Caribische gebied?
- 83 Kunt u een overzicht sturen van de totale uitgaven aan grensbewaking in het gehele Caribische gebied?